

فرش دستباف در ایران، رقبا و بازارهایشان

در سال ۲۰۱۸

مرکز ملی فرش ایران

معاونت امور بازاریابی و اقتصادی

کاملیا نیکو

اسفند ۱۳۹۸

www.incc.ir

مقدمه:

این گزارش در تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۲۵ (۱۵ مارس ۲۰۲۰)^۱ و آمار^۲ ارائه شده از تعرفه ۵۷۰۱ از ۱۶۴ کشور، ۱۳۰ کشور در این تاریخ آمار این تعرفه را در سال ۲۰۱۸ ارائه نموده اند، البته لازم به یادآوریست کشور ایران جزو ۱۳۰ کشور نبوده و از آنجا که کشورهای تولید و صادرکننده فرش دستباف محسوب می شوند، ارقام صادراتی قابل توجهی را دارا است، از این رو آمار صادرات کشور ایران در تعرفه ۵۷۰۱ به میزان ۲۳۸۴۷۴۰۲۰ دلار برگرفته از گمرک ج.ا.ا در سال ۱۳۹۷ توسط نگارنده به مجموع صادرات اعلام شده برای ۱۳۰ کشور در تعرفه ۵۷۰۱ به شرح زیر اضافه شد تا میزان صادرات ۱۳۱ کشور در سال ۲۰۱۸ بدست آید. بر اساس آمار گمرک ج.ا.ا کشور ایران در سال ۱۳۹۷ وارداتی برای تعرفه ۵۷۰۱ ثبت نشده است. بنابراین جدول (۱) میزان صادرات و واردات جهانی در سال ۲۰۱۸، میزان صادرات ایران را نشان می دهد.

جدول ۱- صادرات و واردات جهانی ۱۳۰ کشور، صادرات ایران و مجموع آنها در تعرفه ۵۷۰۱ برای سال ۲۰۱۸ (واحد سنجش: دلار)

شرح	صادرات در تعرفه ۵۷۰۱ ارزش - دلار	واردات در تعرفه ۵۷۰۱ ارزش - دلار
۱۳۰ کشور	۱,۰۲۶,۷۲۶,۷۶۸	۹۳۲,۸۳۰,۱۵۵
ایران	۲۳۸۴۷۴۰۲۰	۰
مجموع	۱,۲۶۵,۲۰۰,۷۴۸	۹۳۲,۸۳۰,۱۵۵

ماخذ: محاسبات نگارنده، گمرک ج.ا.ا و unstats.un.org

جدول ۲- سهم کشورها از صادرات و تجارت جهانی در سال ۲۰۱۸ برای تعرفه (واحد سنجش: درصد)

کشور	سهم از صادرات جهانی	سهم از تجارت جهانی
هند	۲۴,۸	۱۴,۳
مصر	۲۲,۳	۱۲,۹
ایران	۱۸,۸	۱۰,۹
پاکستان	۵,۲	۳
چین	۳,۹	۲,۲

^۱ - آمار های ارائه شده در این گزارش در تاریخ های بعدی حتما متفاوت خواهد بود زیرا از ۱۶۴ کشور گزارش دهنده در تاریخ ذکر شده فقط ۱۳۰ کشور آمار سال ۲۰۱۸ را اعلام نموده اند.

^۲ - unstats.un.org

ترکیه	۳,۳	۱,۹
افغانستان	۱,۸	۱
نیپال	-	-
سایر کشورها	۱۹,۹	۵۵,۵

ماخذ: محاسبات نگارنده، گمرک ج.ا.ا و unstats.un.org

از جدول (۱) میزان تجارت جهانی در سال ۲۰۱۸ برای تعرفه ۵۷۰۱ به ارزش ۲,۹۸۰,۰۳۰,۹۰۳ دلار بدست آمده است.

جدول (۲) سهم کشورهای تولید و صادرکننده از صادرات و تجارت جهانی در تعرفه ۵۷۰۱ از جمله: ایران، هند، مصر، پاکستان، نیپال، چین، ترکیه و افغانستان را نشان می دهد.

ایران:

ایران در سال ۱۳۹۷ با صادرات حدود ۲۳۸ میلیون دلار فرش دستباف در میان تولید و صادرکننده های فرش دستباف در جایگاه سوم قرار گرفت. جدول (۳) نشان می دهد متوسط قیمت هر کیلو کالا در بازار صادراتی ایران حدود ۴۱,۴ دلار برای هر کیلو کالا است و ارزانترین فرش دستباف ایران با قیمت ۱۱,۶ دلار در ازای هر کیلو کالا به بازار پاکستان و گرانترین آن به قطر با قیمت هر کیلو کالا ۱۰۸ دلار صادر شده است.

جدول ۳- ده وارد کننده برتر فرش دستباف ایران در سال ۱۳۹۷

ردیف	کشور طرف معامله	وزن - کیلو گرم	ارزش - دلار	قیمت هر کیلو کالا
۱	ایالات متحده آمریکا	۸۴۶,۶۵۵	۴۱,۲۷۹,۹۱۹	۴۸,۸
۲	آلمان	۱,۱۱۴,۱۵۱	۳۶,۰۶۳,۸۹۳	۳۲,۴
۳	امارات متحده عربی	۲۹۶,۴۴۳	۲۸,۸۸۲,۷۰۳	۹۷,۴
۴	ژاپن	۴۸۰,۲۵۶	۲۴,۵۳۳,۸۵۱	۵۱,۱
۵	لبنان	۴۷۰,۲۰۳	۱۶,۱۳۸,۳۱۳	۳۴,۳
۶	استرالیا	۱۷۲,۹۳۲	۱۰,۳۱۲,۵۲۰	۵۹,۶
۷	کانادا	۱۸۷,۲۷۸	۹,۰۳۵,۶۵۱	۴۸,۲
۸	قطر	۷۳,۱۲۱	۷,۹۱۰,۲۹۷	۱۰۸,۲
۹	ایتالیا	۱۶۶,۵۹۱	۷,۱۱۳,۷۵۱	۴۲,۷
۱۰	پاکستان	۵۰۷,۶۹۰	۵,۸۷۹,۷۸۴	۱۱,۶
	جمع کل در سال ۱۳۹۷	۵,۷۵۷,۱۱۲	۲۳۸,۴۷۴,۰۲۰,۲	متوسط قیمت ۴۱,۴

ماخذ: گمرک ج.ا.ا و محاسبات نگارنده

^۳ - بر اساس آمار گمرک ج.ا.ا.

نکات:

- علیرغم تحریم از مرداد ماه سال ۱۳۹۷، آمریکا بزرگترین واردکننده فرش دستباف ایران در سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸) است.
- بیش از ۱۷ درصد صادرات فرش دستباف ایران به آمریکا بوده است.
- گرانترین فرش های ایران در سال ۲۰۱۷ رهسپار قطر و امارات است.
- قیمتها نشان می دهد، نوع فرش های صادراتی ایران ارزانتر از کشور هند است. البته در برخی موارد مانند امارات و قطر این قیمت بالاتر از هند است.
- انگلستان در سال ۲۰۱۷ در رتبه چهارم از واردکنندگان قرار گرفت اما در سال ۲۰۱۸ در رتبه اول تا دهم واردکنندگان فرش دستباف ایران هم قرار ندارد.
- پاکستان یکی از رقبای ایران، در رتبه دهم از کشورهای وارد کننده فرش دستباف کشورمان قرار گرفته است.
- استرالیا در رتبه ده کشور اول وارد کننده فرش دستباف ایران قرار گرفته است و نشان از پتانسیل ورود فرش دستباف در این کشور است.
- دو بازار بزرگ فرش دستباف آمریکا و آلمان در سال ۲۰۱۸ از آن کشور هند بوده است.

هنگ:

هند در سال ۲۰۱۸ با صادرات بیش از ۳۱۳ میلیون دلار بزرگترین تولید و صادرکننده فرش دستباف دنیا است. جدول (۴) نشان می دهد بازار آمریکا برای محصولات هند، بازار بزرگتری نسبت به ایران است.

جدول ۴- ده وارد کننده برتر فرش دستباف هند در سال ۲۰۱۸

ردیف	کشور طرف معامله	وزن - کیلو گرم	ارزش - دلار	قیمت هر کیلو کالا (دلار)
۱	آمریکا	۲.۷۶۲.۹۴۸	۱۷۴.۱۹۴.۷۴۰	۶۳,۰۵
۲	امارات	۴۱۳.۲۲۶	۳۱.۵۷۲.۱۳۴	۷۶,۴۰
۳	آلمان	۴۲۱.۵۵۸	۲۵.۶۱۸.۰۸۰	۶۰,۷۷
۴	استرالیا	۱۶۷.۶۵۹	۱۰.۴۲۸.۷۶۹	۶۲,۲۰
۵	انگلستان	۹۹.۰۸۹	۶.۳۸۱.۱۴۸	۶۴,۴۰
۶	ایتالیا	۷۹.۰۱۷	۵.۵۱۵.۶۴۵	۶۹,۸۰
۷	کانادا	۸۴.۷۷۵	۵.۳۶۸.۴۳۳	۶۳,۳۳
۸	تایلند	۵۲.۰۳۹	۵.۲۵۷.۵۰۰	۱۰۱,۰۳
۹	اتریش	۶۵.۵۹۷	۳.۷۱۰.۶۵۹	۵۶,۵۷
۱۰	چین	۵۱.۵۶۹	۳.۳۹۴.۲۸۴	۶۵,۸۲
جمع کل در سال ۲۰۱۸		-	۳۱۳.۶۵۲.۷۴۶	متوسط قیمت ۶۸,۳ دلار

ماخذ: unstats.un.org و محاسبات نگارنده

نکات:

- در سال ۲۰۱۸ بازار فرش دستباف در آمریکا از آن کشور هند است.
- بازار آلمان از آن کشور ایران در سال ۲۰۱۸ بوده است.
- سه کشور وارد کننده نخست برتر هند با سه وارد کننده نخست برتر ایران یکسانند.
- تایلند کشوری است که هند در آن نفوذ کرده است.

پاکستان:

این کشور بعنوان سومین تولید و صادرکننده فرش دستباف با فاصله زیادی از کشورهای هند و ایران قرار دارد. از آنجا که وزن برای این کشور ثبت نشده است اطلاع از میزان قیمت هر کیلو کالا نشان می دهد برای کلیه کشور ها رقم ثابت حدود ۵۲ دلار است.

جدول ۵- ده وارد کننده برتر فرش دستباف پاکستان در سال ۲۰۱۸

ردیف	کشور طرف معامله	وزن - کیلو گرم	ارزش - دلار	قیمت هر کیلو کالا (دلار)
۱	آمریکا	۶۹۷.۹۴۴	۳۶.۲۰۰.۱۸۵	۵۱.۹
۲	آلمان	۱۱۵.۹۳۵	۶.۰۰۶.۲۱۲	۵۱.۸
۳	ایتالیا	۶۷.۴۵۱	۳.۴۹۴.۶۳۲	۵۱.۸
۴	انگلستان	۴۶.۹۹۷	۲.۴۳۴.۷۴۵	۵۱.۸
۵	اتریش	۴۱.۰۴۶	۲.۱۲۶.۴۴۸	۵۱.۸
۶	فرانسه	۳۸.۱۹۰	۱.۹۸۹.۱۷۳	۵۲.۱
۷	ژاپن	۳۳.۴۹۸	۱.۷۵۲.۹۲۱	۵۲.۳
۸	ترکیه	۳۰.۸۵۹	۱.۵۹۸.۷۴۴	۵۱.۸
۹	آفریقای جنوبی	۲۶.۰۲۱	۱.۳۴۸.۰۸۵	۵۱.۸
۱۰	کانادا	۲۵.۰۳۱	۱.۲۹۶.۷۷۹	۵۱.۸
	جمع کل در سال ۲۰۱۸	-	۶۶.۱۷۸.۵۶۵	

ماخذ: unstats.un.org و محاسبات نگارنده

جدول (۵) نشان می دهد که آمریکا بزرگترین بازار کشور پاکستان است و با فاصله بسیار زیادی از سایر کشورها آلمان در جایگاه دوم قرار گرفته است.

نکات:

- بزرگترین وارد کنندگان این کشور نیز آمریکا است.
- بر اساس این گزارش نیز متوسط قیمت هر کیلو فرش ایرانی از فرش پاکستان نیز پایین تر است.

چین:

در کشور چین نیز بزرگترین وارد کننده فرش دستباف، با سهم بیش از ۳۱ درصد، آمریکا است. تفاوت نوع فرش های صادراتی چین به ترکیه و آذربایجان با سایر کشورها، بسیار متفاوت است که ممکن است اعمال معافیت های تعرفه ایی برای برخی کشورها داشته باشد یا واقعا نوع محصول صادراتی آن به لحاظ کیفیت متفاوت است.

جدول ۶- ده وارد کننده برتر فرش دستباف چین در سال ۲۰۱۸

ردیف	کشور طرف معامله	وزن - کیلو گرم	ارزش - دلار	قیمت هر کیلو کالا (دلار)
۱	آمریکا		۱۵,۴۵۰,۷۷۳	-
۲	ژاپن	۱۹۷,۱۶۴	۴,۴۰۱,۵۴۲	۲۲,۳
۳	ترکیه	۳۶,۰۹۵	۳,۳۸۳,۸۷۴	۹۳,۷
۴	سنگاپور		۲,۴۱۸,۸۶۶	-
۵	امارات		۲,۳۷۶,۹۱۹	-
۶	هنگ کنگ	۱۳۱,۱۷۹	۱,۶۰۶,۰۷۳	۱۲,۲
۷	مالزی		۱,۶۰۰,۵۶۸	-
۸	استرالیا		۱,۴۳۶,۵۱۲	-
۹	آلمان		۱,۰۱۸,۰۴۴	-
۱۰	آذربایجان	۷,۱۵۸	۱,۰۶۷,۶۹۵	۱۴۹
	جمع کل در سال ۲۰۱۸	-	۴۹,۱۷۳,۵۳۶	-

ماخذ: unstats.un.org و محاسبات نگارنده

نکات:

- بزرگترین وارد کنندگان این کشور آمریکا است.
- ۶ وارد کننده آسیایی در ۱۰ کشور وارد کننده برتر چین قرار گرفته اند.
- قیمت ها نشان می دهد که شکاف میان پایین ترین قیمت و بالاترین قیمت نزدیک به ۱۳۷ دلار است.

نیال:

آمار ۲۰۱۸ این کشور هنوز در سایت قرار نگرفته است.

ترکیه:

بیش از ۴۴ درصد از فروش های صادراتی کشور ترکیه به مقصد آمریکا یعنی بزرگترین بازار کشور ترکیه است. البته گرانترین فروش این کشور پس از مناطق آزاد رهسپار ژاپن و ارزانترین آن به آلمان صادر می شود.

جدول ۸- ده وارد کننده برتر فروش دستباف ترکیه در سال ۲۰۱۸

ردیف	کشور طرف معامله	وزن - کیلو گرم	ارزش - دلار	قیمت هر کیلو کالا
۱	آمریکا	۴۸۷،۵۳۱	۱۸،۸۰۱،۹۸۴	۳۸،۵۷
۲	ژاپن	۴۵،۹۱۰	۴،۷۶۹،۳۵۲	۱۰۳،۸۸
۳	آلمان	۱۳۶،۵۸۵	۱،۷۶۹،۳۵۵	۱۲،۹۵
۴	جمهوری چک	۵۸،۴۱۳	۱،۲۴۴،۰۳۱	۲۱،۳۰
۵	سوئیس	۲۷،۰۴۸	۱،۱۸۶،۰۰۴	۴۳،۸۵
۶	ایتالیا	۵۸،۹۳۹	۱،۱۵۳،۶۸۹	۱۹،۵۷
۷	هلند	۸۶،۱۱۹	۱،۱۵۰،۶۸۰	۱۳،۳۶
۸	بوسنی	۴۰،۰۰۸	۱،۰۶۰،۳۴۳	۲۶،۵۰
۹	قبرس	۲۶،۷۲۵	۹۲۶،۸۰۸	۳۴،۶۸
۱۰	سوئد	۴۸۷،۵۳۱	۱۸،۸۰۱،۹۸۴	۳۸،۵۷
	جمع کل در سال ۲۰۱۸	۱،۹۶۱،۳۹۷	۴۲،۱۸۴،۸۹۳	متوسط قیمت ۲۱،۵ دلار

ماخذ: unstats.un.org و محاسبات نگارنده

نکات:

-متوسط قیمت فروش های صادراتی کشور ترکیه از تمامی کشورهای مورد بررسی پایین تر بوده است.

-گرانترین فروش های ترکیه رهسپار کشور ژاپن است.

افغانستان:

صادرات این کشور بدلیل جنگ های داخلی بسیار تحت تاثیر قرار گرفته است در ده های میزان صادرات افغانستان به مراتب از پاکستان بیشتر بوده است اما بدلیل ارسال تمامی بافته ها به پاکستان به نظر می رسد پاکستان بافنده چندانی در کشور خود نداشته است و محصولات خود را بصورت سفارش به کشور افغانستان و خرید برخی از انواع فرش های دارای پارگی از ایران تامین می نماید.

جدول ۹- سه وارد کننده برتر فرش دستباف افغانستان در سال ۲۰۱۸

ردیف	کشور طرف معامله	وزن - کیلو گرم	ارزش - دلار	قیمت هر کیلو کالا
۱	پاکستان	۳۴۸،۵۹۰	۱۸،۰۵۹،۲۰۷	۵۱،۸
۲	آلمان	۲۰،۶۶۷	۱،۰۷۰،۷۰۱	۵۱،۸
۳	آمریکا	-	۹۱۱،۴۵۲	-
جمع کل در سال ۲۰۱۸		-	۲۲،۳۳۸،۳۵۹	-

ماخذ: unstats.un.org و محاسبات نگارنده

نکات:

-قسمت اعظم بافته های افغانستان به کشور پاکستان ارسال می شود.

- متوسط قیمت نیز همانند کشور پاکستان به میزان ۵۱،۸ دلار برای هر کیلو کالا محاسبه شده است.

مصر:

کشوری که آمار صادراتی آن از سال ۲۰۰۸ بر روی سایت یونایتد نیشن قرار گرفته است ارقام قابل توجه از صادرات اما حایز اهمیت آن است که بسیار از همکاران این مرکز که در بزرگترین نمایشگاه کف پوشهای نسجی و غیر نسجی شرکت کرده اند اذعان نموده اند که در قسمت فرش دستباف نمایشگاه های مذکور غرفه ای با نام مصر وجود نداشته است.

جدول ۱۰- ده وارد کننده برتر فرش دستباف مصر در سال ۲۰۱۸

ردیف	کشور طرف معامله	وزن - کیلو گرم	ارزش - دلار	قیمت هر کیلو کالا
۱	آمریکا	-	۱۱۵،۷۰۶،۱۱۰	-
۲	آلمان	-	۲۲،۲۲۶،۶۵۶	-
۳	انگلستان	-	۱۴،۴۶۳،۶۴۹	-
۴	کانادا	-	۱۳،۷۷۹،۰۹۸	-
۵	ایتالیا	-	۱۲،۵۴۳،۷۸۵	-
۶	سوئد	-	۹،۷۷۴،۰۶۳	-
۷	لهستان	-	۷،۴۲۳،۰۳۷	-
۸	فرانسه	-	۷،۱۱۸،۴۲۱	-
۹	چین	-	۵،۳۳۵،۰۱۳	-
۱۰	امارات	-	۵،۱۵۳،۲۵۴	-
جمع کل در سال ۲۰۱۸		-	۲۸۲،۵۸۵،۷۴۶	-

ماخذ: unstats.un.org و محاسبات نگارنده

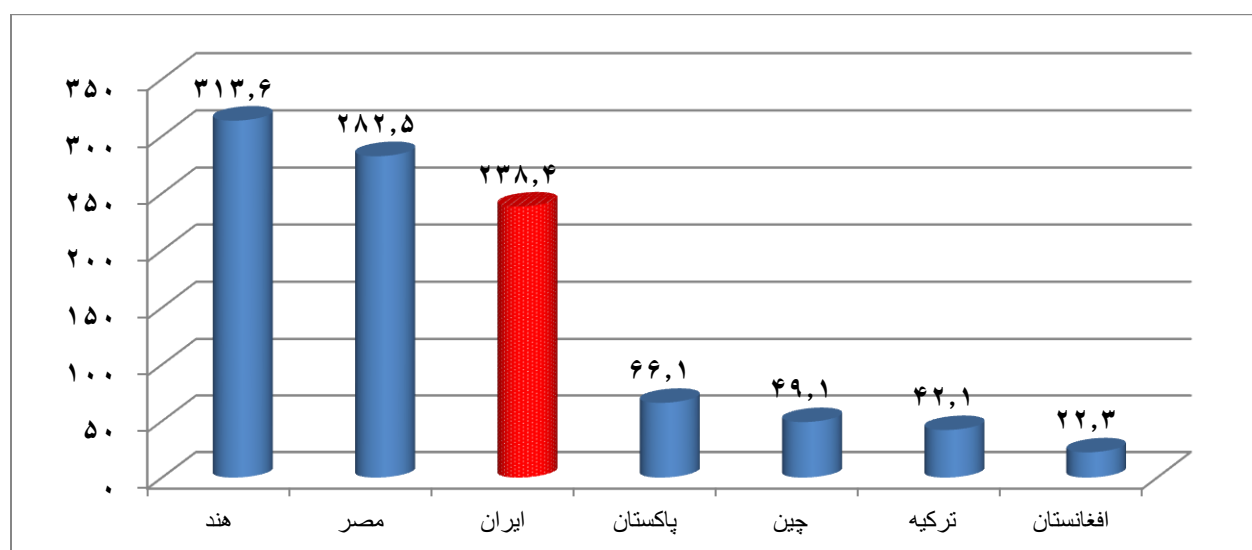
نکات:

-بزرگترین واردکننده آن آمریکا با سهم ۴۱ درصد است.

- با فاصله بسیار زیادی آلمان با حدود ۲۲ میلیون دلار واردات، در رده دوم قرار گرفته است.

- بدون دسترسی به آمار وزن، در مورد قیمت هر کیلو کالا و متوسط آن و حتی اینکه به لحاظ قیمت در چه جایگاهی قرار دارد نمی توان سخنی گفت.

ارزش صادرات فرشی های دستباف در سال ۲۰۱۸ و سهم کشورهای مورد بررسی از صادرات جهانی:

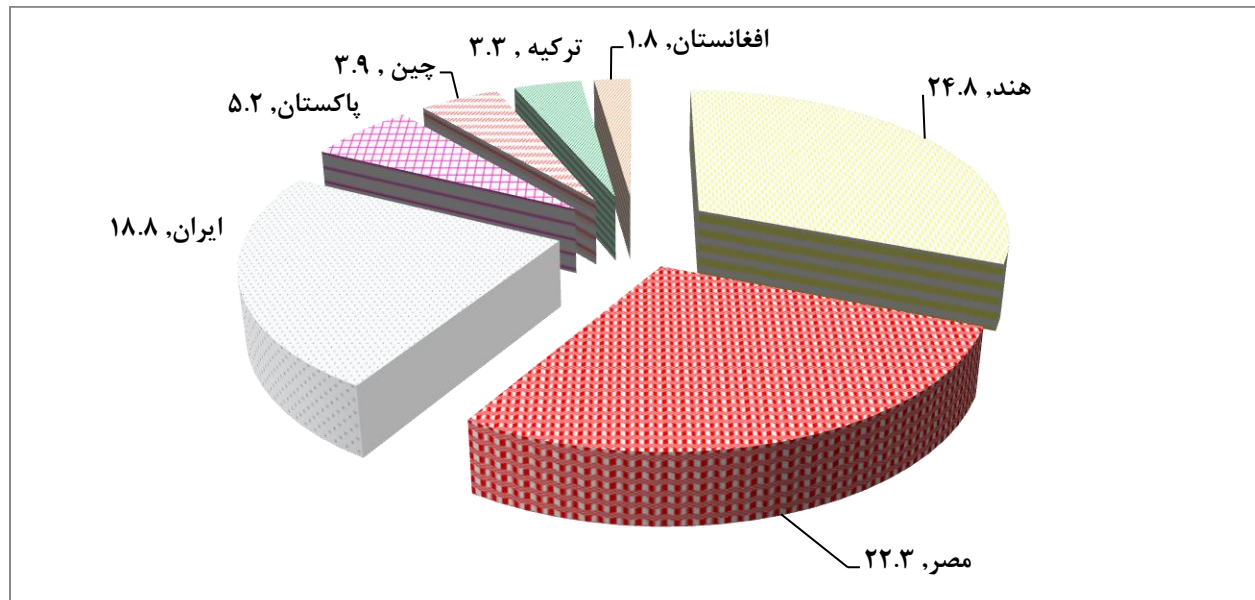
ماخذ: unstats.un.org و گمرک ج.ا.

نمودار(۱) نشان می دهد جایگاه ایران رتبه سوم است. با توجه به تحریم ها رکود بیش از پیش بر صادرات فرش دستباف ایران در سال ۱۳۹۸ حاکم خواهد شد که رقم صادراتی فرش دستباف ایران به میزان قابل توجهی کاهش می دهد بطوریکه شاید به رقم ۷۰ میلیون دلار صادرات در انتهای سال ۱۳۹۸ دست نیابد.

بنا بر توضیحات ارائه شده در مقدمه این گزارش، نمودار(۲) سهم این کشورها در سال ۲۰۱۸ از صادرات جهانی را نشان می دهد.

از میان ۱۶۴ کشور مورد بررسی، سهم ایران حدود ۱۹ درصد، سهم هند حدود ۲۵ درصد، سهم مصر حدود ۲۲ درصد و سهم پاکستان، چین، ترکیه و افغانستان به ترتیب ۵,۲، ۳,۹، ۳,۳ و ۱.

و ۱,۸ درصد است و سهم سایر کشورها به میزان ۱۹,۷ درصد است با این فرض که همه آنها در صادرات مجدد نقش داشته اند.

ماخذ: unstats.un.org و گمرک ج. ا.ا.

نکات قابل توجه:

- هند بزرگترین صادرکننده فرش دستباف در سال ۲۰۱۸ است.
- سهم ایران از تجارت جهانی ۱۰,۹ درصد و سهم هند از تجارت جهانی ۱۴,۳ درصد است.
- سهم ایران از صادرات جهانی ۱۸,۸ درصد و سهم هند از صادرات جهانی ۲۴,۸ درصد است.
- افغانستان با میزان ۱,۸ درصد از صادرات جهانی کوچکترین صادر و تولید کننده فرش دستباف در سال ۲۰۱۸ است.
- بر اساس آمار موجود می توان ادعا نمود متوسط قیمت محاسبه شده هر کیلوکالا برای ترکیه به میزان ۲۱,۵ ارزانترین فرش صادراتی در میان کشورهای مورد بررسی است.
- متوسط قیمت هر کیلو کالا برای ایران حدود ۴۱ دلار است که ارزانتر از قیمت هر کیلو کالای افغانستان و پاکستان است.
- آمریکا بزرگترین خریدار فرش دنیا است.
- آمریکا در تمامی کشورها به غیر از افغانستان رتبه اول واردات فرش دستباف را داراست.
- آمریکا در سال ۲۰۱۸ به ارزش حدود ۴۰۰ میلیون دلار فرش دستباف از ۷ کشور مورد بررسی وارد نموده است.